

ЗАКОН ЗА ПРИДОНЕСИ ОД ЗАДОЛЖИТЕЛНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Службен весник на РМ, бр. 142 од 10.11.2008 година

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат видовите на придонеси за задолжително социјално осигурување (во натамошниот текст: придонеси), обврзниците за плаќање на придонеси, обврзниците за пресметка и уплата на придонеси, основниците на кои се плаќаат придонеси, стапките на придонеси, начинот на пресметка, роковите на плаќање на придонеси, контрола на пресметување и уплата на придонеси, како и други прашања кои се значајни за утврдување и плаќање на придонесите.

Член 2

Со плаќање на придонесите се обезбедуваат средства за финансирање на задолжителното социјално осигурување.

Член 3

Средствата од придонесите се јавни давачки над кои контрола врши Министерството за финансии, а на располагање на институциите за задолжително социјално осигурување, основани со закони кои го уредуваат системот на задолжително социјално осигурување, за намени утврдени во согласност со тие закони.

Поимник

Член 4

Поимите кои се употребуваат во овој закон го имаат следново значење:

1. **„Обврзник за плаќање на придонеси“** е осигуреникот во чие име и за чија сметка се плаќаат придонесите;
2. **„Обврзник за пресметка и уплата на придонесите“** е работодавач, самовработено лице, индивидуален земјоделец, верско службено лице, државна институција, орган или организатор кој има обврска на товар и за сметка на обврзникот за плаќање на придонеси да ги пресмета, задржи и уплати придонесите;
3. **„Осигуреник“** е физичко лице задолжително осигурено според законите кои го уредуваат системот на задолжително социјално осигурување;
4. **„Работодавач“** е правно и физичко лице, како и друг субјект (орган на државна власт, орган на единица на локалната самоуправа, подружница на странско друштво, дипломатско и конзуларно претставништво), кое вработува работници врз основа на договор за вработување;
5. **„Плата“** е плата утврдена согласно со закон, колективен договор и договорот за вработување;

6. **„Дополнителни примања од работен однос“** се исплатите по основ на деловна успешност на работодавачот и надоместоци на плата утврдени со Законот за работните односи и колективен договор;
7. **„Исплата по основ на деловна успешност“** претставува делот кој вработениот го добива по основ на деловна успешност на работодавачот;
8. **„Надоместок на плата“** претставува делот кој вработениот го добива по различни основи утврдени со Законот за работните односи и колективен договор;
9. **„Институции за задолжително социјално осигурување“** се Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, Фондот за здравствено осигурување на Македонија и Агенцијата за вработување на Република Македонија;
10. **„Самовработено лице“** е физичко лице кое врши самостојна економска дејност или професионална и друга интелектуална услуга од која остварува приход, во согласност со закон;
11. **„Индивидуален земјоделец“** е лице на кого земјоделската дејност му е единствено занимање и кое остварува приход по основ на вршење на земјоделска дејност;
12. **„Припадник на монашки и други верски редови и верско службено лице“** е лице вршител на верски обреди и други верски работи согласно со закон и прописите на верската заедница;
13. **„Најниска месечна основица“** е најнискиот износ на кој се пресметуваат и плаќаат придонеси;
14. **„Највисока месечна основица“** е највисокиот износ до кој се пресметуваат и плаќаат придонеси;
15. **„Просечна месечна плата“** е просечен износ на месечна заработка исплатен по вработен во Република Македонија, согласно со објавените податоци на Државниот завод за статистика и
16. **„Странец“** е лице кое не е државјанин на Република Македонија и лице без државјанство.

Глава II

ВИДОВИ ПРИДОНЕСИ

Член 5

Во задолжително социјално осигурување спаѓаат придонесите за:

- 1) пензиско и инвалидско осигурување врз основа на тековна исплата;
- 2) задолжително капитално финансирано пензиско осигурување;
- 3) стаж на осигурување кој се смета со зголемено траење;
- 4) здравствено осигурување и
- 5) осигурување во случај на невработеност.

Член 6

(1) Средствата собрани од задолжително социјално осигурување од членот 5 точки 1 и 3 на овој закон се приход на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

(2) Средствата собрани од задолжително социјално осигурување од членот 5 точка 2 на овој закон се лична сопственост на осигуреникот.

(3) Средствата собрани од задолжително социјално осигурување од членот 5 точка 4 на овој закон се приход на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

(4) Средствата собрани од задолжително социјално осигурување од членот 5 точка 5 на овој закон се приход на Агенцијата за вработување на Македонија.

Глава III

ОБВРЗНИЦИ ЗА ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСИ

Обврзник за плаќање на придонес за задолжително пензиско и инвалидско осигурување

Член 7

(1) Обврзник за плаќање на придонес за задолжително пензиско и инвалидско осигурување е:

1) работник во работен однос кај правно лице, самовработено лице, установа, друго правно лице кое врши дејност на јавна служба, државен орган и орган на единиците на локалната самоуправа и градот Скопје;

2) државјанин на Република Македонија кој на територијата на Република Македонија е вработен кај странски и меѓународни органи, организации и установи, кај странски дипломатски и конзуларни претставништва, во лична служба на странски дипломатски и конзуларни претставништва или е во лична служба на странци, доколку со меѓународен договор ратификуван од Република Македонија поинаку не е определено;

3) државјанин на Република Македонија кој е во работен однос во странство, врши дејност во странство или е упатен на работа во странство, ако за тоа време не е задолжително осигурен кај странски носител на осигурување, доколку со меѓународен договор ратификуван од Република Македонија поинаку не е определено;

4) државјанин на Република Македонија вработен во странство во држава во која е задолжително осигурен, но во која правата од пензиско и инвалидско осигурување не може да ги остварува или не може да ги користи надвор од таа држава;

5) самовработено лице;

6) индивидуален земјоделец;

7) верско службено лице;

8) привремено невработено лице додека прима паричен надоместок од осигурување во случај на невработеност, согласно со закон;

9) инвалид на трудот за време на користење на право на професионална рехабилитација согласно со закон;

10) самостоен уметник кој со таков статус се здобил според критериумите, во соодветна постапка и со соодветен акт на министерот за култура;

11) врвен спортист кој со таков статус се здобил според критериумите, во соодветна постапка и со соодветен акт на Агенцијата за млади и спорт и

12) странец кој на територијата на Република Македонија е во работен однос или во служба на странски физички и правни лица, меѓународни организации и установи или странски дипломатски и конзуларни претставништва, доколку со меѓународен договор ратификуван од Република Македонија поинаку не е определено.

(2) Обврзник за плаќање придонес е и осигуреникот кој пристапил во продолжено пензиско и инвалидско осигурување согласно со закон.

Член 8

Обврзник за плаќање придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа или професионална болест е:

1) ученик и студент за време на практична работа;

- 2) лице на издржување казна затвор и издржување на воспитна мерка во воспитно-поправен дом за време на редовна работа што ја врши во текот на издржувањето на казната, односно мерката;
- 3) здравствен работник со високо образование кој стекнува работно искуство за полагање на стручен испит;
- 4) невработено лице за време на обука, преквалификација или доквалификација и
- 5) граѓанин на Република Македонија кој согласно со важечките прописи е упатен на школување во странство, како и странец кој се наоѓа на школување во Републиката ако државата, чиј граѓанин е тој, исто така постапува со граѓани на Република Македонија, доколку со меѓународен договор ратификуван од Република Македонија поинаку не е определено.

Член 9

(1) Обврзник за плаќање придонес врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда е и лице кај кое повредата настанала со учество:

- 1) во акции за спасување или одбрана од елементарни непогоди или несреќи;
- 2) на работно ангажирање на корисници на социјална помош и невработени лица работно ангажирани за време на вршење на јавни работи;
- 3) во давање помош на органите за внатрешни работи во вршење на нивната службена должност;
- 4) на културно-уметнички манифестации и натпревари, организирани од културни и други организации;
- 5) на натпревари во физичка и техничка култура, организирани од спортски и други организации и
- 6) во волонтерска работа согласно со закон.

(2) Обврзник за плаќање придонес врз основа на ставот (1) од овој член е и спортист аматер согласно со закон.

Обврзник за плаќање на придонес за задолжително здравствено осигурување

Член 10

(1) Обврзник за плаќање на придонес за задолжително здравствено осигурување е:

- 1) работник во работен однос кај правно лице, самовработено лице, установа, друго правно лице кое врши дејност на јавна служба, државен орган и орган на единиците на локалната самоуправа и градот Скопје;
- 2) државјанин на Република Македонија кој на територијата на Република Македонија е вработен кај странски и меѓународни органи, организации и установи, кај странски дипломатски и конзуларни претставништва, во лична служба на странски дипломатски и конзуларни претставништва или е во лична служба на странци, доколку со меѓународен договор ратификуван од Република Македонија поинаку не е определено;
- 3) самовработено лице;
- 4) индивидуален земјоделец;
- 5) припадник на монашки и други верски редови и верско службено лице;
- 6) привремено невработено лице додека прима паричен надоместок од осигурување во случај на невработеност и невработено лице кое активно бара работа и кое се пријавува во Агенцијата за вработување на Република Македонија, доколку нема друга основа на осигурување;

- 7) лице кое се пријавува во Агенција за вработување на Република Македонија и кое писмено се изјаснило дека се пријавува само заради остварување на права од задолжително здравствено осигурување;
 - 8) државјанин на Република Македонија вработен во странство, ако за тоа време не е задолжително осигурен кај странски носител на осигурување според законот на земјата во која е вработен, или според меѓународна спогодба, а имал живеалиште на територијата на Република Македонија непосредно пред засновањето на работниот однос во странство – за членовите на семејството кои живеат во Република Македонија;
 - 9) корисник на пензија и надоместок на плата според прописите на пензиското и инвалидското осигурување;
 - 10) државјанин на Република Македонија кој прима пензија или инвалидна од странски носител на осигурување додека престојува на територијата на Републиката;
 - 11) лице корисник на постојана парична помош, лице сместено во згрижувачко семејство и во установа за социјална заштита, корисник на паричен надоместок за помош и нега и парична помош на лице кое до 18 години возраст имало статус на дете без родители и родителска грижа, согласно со прописите од социјалната заштита, ако не може да се осигури по друга основа;
 - 12) странец кој на територијата на Република Македонија е во работен однос или служба на странски физички и правни лица, меѓународни организации и установи или странски дипломатски и конзуларни претставништва ако со меѓународен договор ратификуван од Република Македонија поинаку не е определено;
 - 13) странец кој се наоѓа на школување или стручно усовршување во Републиката ако со меѓународен договор ратификуван од Република Македонија поинаку не е определено;
 - 14) лице на издржување на казна затвор, лице кое се наоѓа во притвор (ако не е осигурено по друга основа), и малолетно лице кое се наоѓа на извршување на воспитна мерка упатување во воспитно - поправен дом, односно установа и
 - 15) учесник во НОВ и учесник во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија, воен инвалид и членовите на семејствата на паднатите борци и умрените учесници во НОВ, како и цивилните инвалиди од Втората светска војна, лицата прогонувани и затворани за идеите на самобитноста на Македонија и нејзината државност, на кои тоа својство им е утврдено со посебни прописи и членовите на семејството и родителите на лицата граѓани на Република Македонија, загинати во војните при распадот на СФРЈ.
- (2) Граѓаните кои не се дефинирани како обврзници за плаќање на задолжителен придонес за здравствено осигурување според ставот (1) на овој член, можат да станат обврзници за плаќање на придонес за задолжително здравствено осигурување заради користење на правата на здравствени услуги дефинирани во законот кој го уредува системот на здравствено осигурување.

Член 11

Обврзник за плаќање на дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување за случај на повреда на работа и професионално заболување е лице од членот 10 став (1) точки 1, 2 и 3 на овој закон.

Обврзник за плаќање на придонес за задолжително осигурување во случај на невработеност

Член 12

(1) Обврзник за плаќање на придонес за задолжително осигурување во случај на невработеност е:

- 1) работник во работен однос кај правно лице, установа, друго правно лице кое врши дејност на јавна служба, државен орган и орган на единиците на локалната самоуправа и градот Скопје;
 - 2) државјанин на Република Македонија кој на територијата на Република Македонија е вработен кај странски и меѓународни органи, организации и установи, кај странски дипломатски или конзуларни претставништва или е во лична служба на странски дипломатски или конзуларни претставништва или е во лична служба на странец, ако со меѓународен договор ратификуван од Република Македонија поинаку не е определено;
 - 3) странец кој на територијата на Република Македонија е во работен однос или служба на странски физички и правни лица, меѓународни организации и установи или странски дипломатски и конзуларни претставништва ако со меѓународен договор ратификуван од Република Македонија поинаку не е определено и
 - 4) работник кој прима надоместок на плата за време на привремена спреченост за работа согласно со закон.
- (2) Обврзник за плаќање придонес за задолжително осигурување во случај на невработеност е и осигуреникот кој пристапил во продолжено осигурување согласно со закон.

Глава IV

ОБВРЗНИЦИ ЗА ПРЕСМЕТКА И УПЛАТА НА ПРИДОНЕСИ

Член 13

Обврзник за пресметка и уплата на придонеси е:

- 1) работодавач за своите вработени;
- 2) Фондот на пензиското и инвалидското осигурување и Фондот за здравствено осигурување се обврзници за пресметка на придонесите за самовработено лице, индивидуален земјоделец, верско службено лице и лица од членот 7 став (1) точки 3 и 4, членот 7 став (2), членот 8 став (1) точка 5, членот 10 став (1) точки 5, 8, 10, 12 и 13, членот 10 став (2) и членот 12 став (2) на овој закон, а обврзници за уплата на придонесите се лицата сами за себе;
- 3) работодавач или Фондот за здравствено осигурување на Република Македонија за работник кој зема надоместок на плата за време на привремена спреченост за работа, согласно со закон;
- 4) Агенцијата за вработување на Република Македонија за лицата од членот 7 точка 8, членот 8 став (1) точка 4, членот 10 став (1) точки 6 и 7 на овој закон;
- 5) Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Република Македонија за лицата од членот 7 став (1) точка 9 и членот 10 став (1) точка 9 на овој закон;
- 6) Управата за извршување на санкции за лицата од членот 8 став (1) точка 2 и членот 10 став (1) точка 14 на овој закон;
- 7) установа од областа на образованието за лица од членот 8 став (1) точка 1 на овој закон;
- 8) надлежен орган на државната управа за лица од членот 7 став (1) точки 10 и 11, членот 8 став (1) точка 3 и членот 10 став (1) точки 11 и 15 на овој закон и за работник кој зема надоместок на плата за време на отсуство од работа поради бременост, раѓање и мајчинство;
- 9) организаторот за лица од членот 9 став (1) точки 1, 2, 3, 4, 5 и 6 на овој закон и
- 10) професионален спортски клуб за лице од членот 9 став (2) на овој закон.

Глава V

ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА НА ПРИДОНЕСИТЕ

Член 14

(1) Основица за пресметка и плаќање на придонеси е:

1) плата, дополнителни примања од работен однос утврдени во законот кој ги уредува работните односи, колективен договор и договорот за вработување, за лице во работен однос;

2) плата за работа со скратено работно време, односно за часовите поминати на работа, и дополнителни примања од работен однос утврдени во законот кој ги уредува работните односи, колективен договор и договорот за вработување, за работник кој работи со скратено работно време;

3) просечна плата во Републиката објавена во тековниот месец за самовработено лице кое врши самостојна економска дејност, лице од членот 10 став (1) точка 13 и лице од членот 10 став (2) на овој закон;

4) износ од две просечни плати во Републиката објавена во тековниот месец за самовработено лице кое врши професионална и друга интелектуална услуга и лице од членот 7 став (1) точки 10 и 11 на овој закон;

5) просечна плата на работникот остварена во година пред упатување на работа во странство, усогласена за просечен месечен пораст на платите кај работодавачот, за работник кој е упатен на работа во земји со кои Република Македонија нема склучено или преземено договор за социјално осигурување, за работник кој е упатен на работа во странство од работодавач;

6) просечна плата на работникот остварена во годината пред упатување на работа во странство, усогласена за просечен месечен пораст на платите кај работодавачот и платата што ја прима во странство, во земји со кои Република Македонија има склучено или преземено договор за социјално осигурување, за работник кој е упатен на работа во странство од работодавач;

7) пензијата, односно висината на надоместокот за корисникот на пензија, односно надоместок според прописите на пензиското и инвалидското осигурување, за корисник на домашна и/или странска пензија;

8) надоместок на плата за време на привремена спреченост за работа поради болест и повреда и отсуство од работа поради бременост, раѓање и мајчинство, за корисник на паричен надоместок;

9) надоместок за скратено работно време за неа и чување на потешко хендикепирано дете, за корисник на надоместок;

10) надоместок на плата за време на професионална рехабилитација, за корисник на надоместок;

11) надоместок во случај на невработеност, за невработени лица корисници на паричен надоместок за време на привремена невработеност;

12) 20% од просечно исплатената месечна плата по работник во Републиката објавена во тековниот месец, за индивидуален земјоделец;

13) просечна плата во Републиката објавена во тековниот месец за државјанин на Република Македонија вработен во странство, ако за тоа време не е задолжително осигурен кај странски носител на осигурување според законот на земјата во која е вработен, или според меѓународна спогодба, а имал живеалиште на територијата на Република Македонија непосредно пред засновањето на работниот однос во странство – за членовите на семејството кои живеат во Република Македонија и

14) 50% од просечно исплатената месечна плата по работник во Републиката објавена во тековниот месец за:

- припадник на монашки и други верски редови и верско службено лице,
- лице корисник на постојана парична помош, лице сместено во згрижувачко семејство и во установа за социјална заштита, корисник на паричен надоместок

за помош и нега и парична помош на лице кое до 18 години возраст имало статус на дете без родители и родителска грижа, согласно со прописите од социјалната заштита, ако не може да се осигури по друга основа,

- лице на издржување на казна затвор, лице кое се наоѓа во притвор, ако не е осигурено по друга основа, и малолетно лице кое се наоѓа на извршување на воспитна мерка упатување во воспитно - поправен дом, односно установа,

- невработено лице кое активно бара работа и кое се пријавува во Агенцијата за вработување на Република Македонија, доколку нема друга основа на осигурување и лице кое се пријавува во Агенцијата за вработување на Република Македонија и кое писмено се изјаснило дека се пријавува само заради остварување на права од задолжително здравствено осигурување,

- учесник во НОВ и учесник во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија, воен инвалид и членовите на семејствата на паднатите борци и умрените учесници во НОВ, како и цивилните инвалиди од Втората светска војна, лицата прогонувани и затворани за идеите на самобитноста на Македонија и нејзината државност, на кои тоа својство им е утврдено со посебни прописи и членовите на семејството и родителите на лицата граѓани на Република Македонија, загинати во војните при распадот на СФРЈ и

- лицата од членовите 8 и 9 на овој закон.

(2) По лично барање, осигуреникот - самовработено лице и индивидуален земјоделец, придонесите може да ги плаќа и на повисока основица.

(3) Плата, пензија или инвалиднина која се прима во странска валута, поради утврдување на основицата на придонесите од ставот (1) на овој член, се пресметува во денарска противвредност по официјалниот среден курс на Народната банка на Република Македонија кој важи за последниот ден во месецот за кој придонесите се пресметуваат, односно плаќаат.

Глава VI

НАЈНИСКА И НАЈВИСОКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА И УПЛАТА НА ПРИДОНЕСИ

Член 15

Основица за пресметување и плаќање на придонесите, односно основицата за осигурување, не може да биде пониска од 50% од просечната плата по работник во Република Македонија објавена во тековниот месец, со исклучок на основицата утврдена во членот 14 став (1) точки 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 13 на овој закон.

Член 16

(1) Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонесите е износот од четири просечни плати.

(2) При пресметка на највисоката месечна основица се зема предвид просечната плата по работник во Република Македонија објавена во тековниот месец.

(3) Највисоката месечна основица ги вклучува сите примања на обврзникот за плаќање на придонеси од работен однос остварени во тековниот месец.

(4) На износот повисок од највисоката месечна основица не се пресметуваат и уплатуваат придонеси.

(5) Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонеси за лице корисник на паричен надоместок за време на привремена невработеност изнесува 80% од просечната плата по работник во Република Македонија објавена во тековниот месец.

Глава VII

ПРЕСМЕТКА И УПЛАТА НА ПРИДОНЕСИТЕ

Член 17

(1) Придонесите ги пресметува, задржува и уплатува обврзникот за пресметка и уплата на придонеси при секоја исплата на плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок.

(2) Начинот на пресметка и уплата на придонесите со акт го пропишува министерот за финансии.

Член 18

(1) Обврзникот за пресметка и уплата на придонесите е должен пресметката да ја врши месечно, поединечно за секој осигуреник, врз основа на основиците утврдени во членот 14 од овој закон за соодветниот месец и податоците за пресметана плата или дел од плата, надоместок на плата, односно друг паричен надоместок и придонеси, да ги доставува до Управата за јавни приходи, најдоцна до 10 во тековниот за претходниот месец, по електронски пат, на начин и постапка утврдена согласно со актот од членот 17 став (2) на овој закон.

(2) Месечната пресметка од ставот (1) на овој член ја контролира и потврдува Управата за јавни приходи, пред да се изврши уплата на придонесите кај носителот на платниот промет.

Член 19

Контрола и потврда на налогот за плаќање врши Министерство за финансии согласно со актот од членот 17 став (2) на овој закон.

Член 20

(1) Уплатата на придонесите се врши кај носителот на платниот промет кај кој обврзникот за пресметка и уплата на придонеси има трансакциска сметка.

(2) Уплатата на придонесите се врши само во парични средства.

Член 21

Управата за јавни приходи и институциите за задолжително социјално осигурување се должни меѓусебно да разменуваат податоци за обврзниците за плаќање на придонесите, обврзниците за пресметка и уплата на придонесите, основиците на придонесите, износите на пресметани, наплатени и ненаплатени придонеси, како и други службени податоци поврзани со придонесите и персоналниот данок на доход, согласно со закон.

Член 22

(1) Обврзникот за пресметка и уплата на придонесите согласно со прописите од областа на работните односи е должен да му достави заверена писмена пресметка за пресметаните и уплатените придонеси на обврзникот за плаќање на придонеси најдоцна 15 дена од денот на исплатата на плата или дел од плата, надоместок на плата, односно друг паричен надоместок, како и збирен годишен извештај по истекот на годината најдоцна до 15 февруари наредната година.

(2) Обврзникот за плаќање на придонеси е должен да ја извести Управата за јавни приходи доколку обврзникот за пресметка и уплата на придонесите постапи спротивно на ставот (1) од овој член.

Член 23

(1) Контролата, утврдувањето, наплатата, присилната наплата, застареноста и отпишувањето на придонесите ги врши Управата за јавни приходи, согласно со Законот за даночната постапка.

(2) Институциите за задолжително социјално осигурување вршат дополнителна контрола на утврдувањето на податоци за придонесите, согласно со сопствените потреби.

(3) За утврдените состојби од ставот (2) на овој член институциите за задолжително социјално осигурување ја известуваат Управата за јавни приходи.

Глава VIII

РОК ЗА УПЛАТА НА ПРИДОНЕСИ

Член 24

(1) Рок на уплата на придонесите е денот на исплатата на плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок.

(2) Денот на исплатата на плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок е ден на пристигнатост за плаќање на придонесите.

(3) Доколку плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок не се исплатени, рок на пристигнатост за плаќање на придонесите е 15 од тековниот месец за претходниот месец.

(4) За обврзниците за плаќање на придонеси кои се сами за себе обврзници за уплата на придонесите, рок на уплата на придонесите е 15 во месецот за претходниот месец.

Глава IX

СТАПКИ НА ПРИДОНЕСИТЕ

Член 25

(1) Стапки по кои се пресметуваат и плаќаат придонесите се:

1) 15% за задолжително пензиско и инвалидско осигурување;

2) 4% стапка на придонес за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа или професионална болест;

3) 6% за задолжително здравствено осигурување;

4) 10% за задолжително здравствено осигурување за обврзниците кои придонесот го плаќаат на основица утврдена во членот 14 точки 11 и 14 алинеи 1, 2, 3, 4 и 5 на овој закон;

5) 13% за задолжително здравствено осигурување за обврзникот корисник на домашна и/или странска пензија кој придонесот го плаќа на износот на пензијата;

6) 0,5% стапка на дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување за случај на повреда на работа и професионално заболување и

7) 1% за задолжителен придонес за осигурување во случај на невработеност.

(2) Стапката на придонесот за пензиското и инвалидското осигурување за стажот на осигурување што се смета со зголемено траење изнесува:

- 7,50% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 18 месеца,

- 6,25% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 17 месеца,

- 5,00% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеца,
- 3,75% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 15 месеца и
- 2,50% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 14 месеца.

Глава X

ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ОБВРСКАТА И МИРУВАЊЕ НА ОБВРСКАТА ЗА ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСИ

Член 26

За време на мирување на работниот однос кое на вработениот му е одобрено во согласност со законот кој ги уредува работните односи, мирува и обврската за плаќање придонеси, освен ако со закон поинаку не е определено.

Глава XI

ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ НА ОБВРЗНИЦИТЕ ЗА ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ

Член 27

(1) Личните податоци на обврзниците за плаќање на придонесите можат да се обработуваат согласно со целите пропишани со овој закон и во согласност со прописите со кои се уредува заштитата на личните податоци.

(2) Личните податоци кои се вклучени во процесите на евидентирање, наплата и прибирање на податоци веднаш се бришат во случаите кога ќе се утврди дека не се точни, или престанале причините, односно условите поради кои личниот податок е вклучен во тие процеси.

(3) Личните податоци на обврзниците за плаќање на придонесите содржани во евиденциите на Управата за јавни приходи и на институциите за задолжително социјално осигурување од нивното внесување, сè до нивното бришење смеат да се даваат под услови и на начин предвидени со овој закон и со прописите со кои се уредува заштитата на личните податоци.

Глава XII

ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 28

Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на обврзникот за пресметка и уплата на придонесите за сторен прекршок, доколку:

- 1) изврши исплата на плата, а не пресмета и уплати придонеси во пропишаниот рок;
- 2) неправилно ја подготви пресметката и уплатата на придонесите ги изврши на погрешен износ;
- 3) постапи спротивно на членот 18 од овој закон и
- 4) постапи спротивно на членот 22 став (1) од овој закон.

Член 29

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на обврзникот за плаќање на придонеси доколку не достави известување до Управата за јавни приходи дека обврзникот за пресметка и уплата на придонесите постапил спротивно од членот 22 став (2) на овој закон.

Глава XIII

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 30

(1) Стапките по кои се пресметуваат и плаќаат придонесите почнувајќи со исплата на плата за јануари 2009 година се:

- 1) 19% за задолжително пензиско и инвалидско осигурување;
- 2) 4% стапка на придонес за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа или професионална болест;
- 3) 7,5% за задолжително здравствено осигурување;
- 4) 10% за задолжително здравствено осигурување за обврзниците кои придонесот го плаќаат на основица утврдена во членот 14 точки 11 и 14 алинеи 1, 2, 3, 4 и 5 на овој закон;
- 5) 13% за задолжително здравствено осигурување за обврзникот корисник на домашна и/или странска пензија кој придонесот го плаќа на износот на пензијата;

- 6) 0,5% стапка на дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување за случај на повреда на работа и професионално заболување и
- 7) 1,4% за задолжителен придонес за осигурување во случај на невработеност.

(2) Стапката на придонесот за пензиското и инвалидското осигурување за стажот на осигурување што се смета со зголемено траење изнесува:

- 9,50% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 18 месеца,
- 7,92% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 17 месеца,
- 6,33% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеца,
- 4,75% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 15 месеца и
- 3,17% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 14 месеца.

Член 31

(1) Стапките по кои се пресметуваат и плаќаат придонесите почнувајќи со исплата на плата за јануари 2010 година се:

- 1) 16,5% за задолжително пензиско и инвалидско осигурување;
- 2) 4% стапка на придонес за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа или професионална болест;
- 3) 7% за задолжително здравствено осигурување;
- 4) 10% за задолжително здравствено осигурување за обврзниците кои придонесот го плаќаат на основица утврдена во членот 14 точки 11 и 14 алинеи 1, 2, 3, 4 и 5;
- 5) 13% за задолжително здравствено осигурување за обврзникот корисник на домашна и/или странска пензија кој придонесот го плаќа на износот на пензијата;

6) 0,5% стапка на дополнителен придонес за задолжително здравствено осигурување за случај на повреда на работа и професионално заболување и

7) 1,2% за задолжителен придонес за осигурување во случај на невработеност.

(2) Стапката на придонесот за пензиското и инвалидското осигурување за стажот на осигурување што се смета со зголемено траење изнесува:

- 8,25% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 18 месеца,

- 6,88% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 17 месеца,

- 5,50% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеца,

- 4,13% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 15 месеца и

- 2,75% за вршење на работи и задачи на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 14 месеца.

Член 32

Со денот на влегувањето во сила на овој закон за неуплатените придонеси, како и за започнатите постапки до 1 јануари 2009 за наплата на основниот долг заедно со законската камата за неправилно пресметани и уплатени или неуплатени придонеси и постапките кои ќе започнат по 1 јануари 2009 година, а се однесуваат на настанатите долгови на обврзниците по основ на неуплатени придонеси и неправилно пресметани и уплатени придонеси за периоди до 1 јануари 2009, ќе завршат според Законот за здравствено осигурување ("Службен весник на Република Македонија" број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008 и 98/2008) за придонесот за задолжително здравствено осигурување, Законот за пензиското и инвалидското осигурување ("Службен весник на Република Македонија" број 80/93, 3/94, 14/95, 71/96, 32/97, 24/2000, 96/2000, 50/2001, 85/2003, 50/2004, 4/2005, 101/2005, 70/2006 и 153/2007), за придонесот за задолжително пензиско и инвалидско осигурување и Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност ("Службен весник на Република Македонија" број 37/97, 25/2000, 101/2000, 50/2001, 25/2003, 37/2004, 4/2005, 50/2006, 29/2007 и 102/2008) и ги завршуваат Фондот на пензиското и инвалидското осигурување, Фондот за здравствено осигурување и Агенцијата за вработување на Република Македонија.

Член 33

(1) Со денот на примената на овој закон престануваат да важат членовите 174, 175 став 1, 177 ставови 2 и 3, 180, 180-а, 182, 183, 183-а, 184, 185, 185-а, 185-б, 185-в, 185-г, 185-д, 185-ѓ, 185-е, 185-ж, 185-з и 191 став 2 точка 1 ставови 3, 4, 5 и 6 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување, членовите 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 ставови 1, 2 и 3, 48 и 51 од Законот за здравственото осигурување и членовите 95 став 2, 96 и 97 став 4 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност.

(2) Со денот на примената на овој закон престанува да важи Одлуката за стапките, основиците и висината на придонесите за задолжително здравствено осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 4/2001, 50/2001 и 97/2008), Одлуката за стапката на придонесот од плати за пензиско и инвалидско осигурување од 1 јануари 2009 година до 31 декември 2011 година („Службен весник на Република Македонија“ број 97/2008), Одлуката за стапката на придонесот за пензиското и инвалидското осигурување на стажот на осигурување што се смета со зголемено траење од 1 јануари 2009 година до 31 декември 2011 година („Службен весник на Република Македонија“ број 97/2008), Одлуката за стапката на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување на

индивидуалните земјоделци од 1 јануари 2009 година до 31 декември 2011 година („Службен весник на Република Македонија“ број 97/2008) и Одлуката за стапката на придонесот за вработување од 1 јануари 2009 до 31 декември 2011 година („Службен весник на Република Македонија“ број 97/2008).

Член 34

(1) Управата за јавни приходи може да преземе движен и недвижен имот на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување, Фондот за здравствено осигурување и Агенцијата за вработување на Република Македонија кои се во функција на вршење на работите од овој закон, со состојба на седмиот ден од влегувањето во сила на овој закон, согласно со извештајот на Комисијата од ставот (3) на овој член.

(2) Техничката и другата документација, како и вработените кои се во функција на вршење на работите од овој закон ќе ги преземе Управата за јавни приходи од институциите за задолжително социјално осигурување, со состојба на седмиот ден од влегувањето во сила на овој закон.

(3) Владата на Република Македонија формира Комисија составена од претставници од Министерство за финансии, Министерство за труд и социјална политика, Министерство за здравство, Фондот на пензиското и инвалидското осигурување, Фондот за здравствено осигурување, Агенцијата за вработување на Република Македонија и Управата за јавни приходи за утврдување на движниот и недвижниот имот, техничката и другата документација и вработените од ставовите (1) и (2) на овој член, во рок од пет дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 35

Институциите за задолжително социјално осигурување треба да и достават евиденции за обврзниците за плаќање на придонесите и обврзниците за пресметка и уплата на придонесите на Управата за јавни приходи со состојба на 31 декември 2008 година.

Член 36

Актот од членот 17 став (2) на овој закон ќе се донесе во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 37

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2009 година, за јануарската плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок. Членот 31 ќе се применува од 1 јануари 2010 година, а членот 25 ќе се применува од 1 јануари 2011 година.